

VILLA

BYGGNATION
INREDNING
LIVSSTIL

NR 3 MARS 2024
PRIS 79 KR

NYTT

*BYGG
SJÄLV*
med husblock

*Upptäck
TAK MED
SOLCELLER I*

*180 sidor
villagladje*

Så väljer
du *rätt*
MARKIS

INSPIRERANDE
Matglädje

VÄXTHUS
ELLER
orangeri

Fyra starka stilar
FÖR DITT NYA KÖK

NEW YORKER, HANDTAGSFRITT, NORDISKT SAMT MINIMALISTISKT KÖK

TIPS: RÄTT ROBOTKLIPPARE AKUSTIKPANELER FÖR STIL OCH LJUDMILJÖ KLASSIKERN: FISKBENSPARKETT

Scandtap Harmonized

Designade för att sätta stilen i badrummet. Harmonized är en serie tvättställs- och termostatblandare för inbyggnad från Scandtap Bathroom Concepts. Serien förenar tidlös minimalistisk formgivning med hög komfort och gedigen vattensäkerhet bakom väggen. Slimmad utformning i tåligt rostfritt stål, som skapar ett lätt, stilrent och luftigt intryck. Samtliga modeller finns tillgängliga i den borstade finishen Original, PVD-ytorna Sand, Amber, Shadow, Rust, Scrap och Coal, samt den polerade stålfinishen Classic.

NU KRYPER VILLAFOLKET ÄNTLIGEN UT UR IDET

Efter vinterns tystad i trädgårdarna börjar cirkelsågarnas sång höras i kvarteren. Trevande hammarslag mot trallvirke ökar snart i intensitet när solen värmer upp de nytkomna. De som flyttade i höstas anländer nu åter till kolonier och sommarstugor. Den naturliga driften att bygga bon, för både gäster och robotgräsklippare, är särskilt påtaglig bland hanarna. Honorna verkar fokusera mer på blommor och grödor. För varje grad som temperaturen stiger så ömsas skyddande lager bort från huden, och snart står vi ogenerade i solen, i bara underkläder.

Efter att ha levt isolerade under den mörka vintern så börjar villafolket nu kommunicera, allt högre och yvigare, med artfränder. Instinktivt övergår de sakta till sommarbeteendet, och uppfattningen om att man ska bada, duscha och äta utomhus. Nu ska maten lagas ute på altanen, trots att köket som vi renoverat under vintern står glänsande på andra sidan fönsterglasat. Lika nära har vi till det nykaklade badrummet, när vi i stället väljer kallvattnet i uteduschen och tjuiter av lycka.

Med glädje konstaterar jag att nordbor har lyckan att få leva två liv, och strax kliver jag in mitt sommar-jag. Och jag är glad över att mitt sammanbitna vinter-jag inte möter mig när jag snart går i rosa i flip-flops, avklippta jeans och bara solkräm på överkroppen.

TOM SWALES, REDAKTÖR

VILLA NYTT

OMSLAGSBILD

HTH KÖKSSTUDIO
KÖKSMODELL VH7 MED LUCKA NEXT VIT

REDAKTION & KONTAKT

ADRESS Skårs led 3, Göteborg
TELEFON 031-382 32 01
E-POST hej@villanytt.se
HEMSIDA www.villanytt.se
NÄSTA NUMMER 24 maj 2024

VILLANYTT

VD & ANSVARIG UTGIVARE Joachim Blomdahl
GRAFISK FORM Quality Media i Sverige AB
REDAKTÖR Tom Swales
SKRIBENTER Tom Swales, Eva Rydinger
Malin Hefvelin, Tobias Christoffersson,
Kim Tigerstedt, Carolina Carpvik, Cecilia Bäcklund
DISTRIBUTION Tidsam AB Produktion

Upptäck Butiken på villanytt.se

Under år av reportage och intervjuer med tillverkare, experter och leverantörer så har vi byggt upp kunskaper som kunderna tryggt ska kunna lita på. I vår nya butik hittar du massor av produkter inom hem och trädgård.

Välkommen in!

UTERUM, VÄXTHUS OCH MYCKET MER

SKAPA RUM FÖR STUNDER TILLSAMMANS

HITTA DITT VÄXTHUS PÅ
skanskabyggvaror.se/vaxthus

BESTÄLL
2024 ÅRS
KATALOG!

Skånska Byggvaror®

EN DEL AV BYGGMAX

Produkt: Växthuset Juliana Grand Oase Mur, 13 m²

98

Därför är vaccin mot TBE viktigt

10 BYT KÖKSLUCKOR – NYTT KÖK TILL LÅG KOSTNAD

Nya köksluckor kan förändra husets viktigaste rum till en funktionell dröm – där det är dina behov som styr. Att se sina befintliga köksstommar som ett oskrivet blad med oändliga möjligheter är lika smart som ekonomiskt.

18 VANLIGARE ANLITA EXPERT FÖR INREDNING

Många husägare tar numera hjälp av en inredningsdesigner när det är dags att ta ett helhetsgrepp om hemmet, vid renovering eller nybyggnation. Villanytt frågar Malin Axelson, på inredningsbyrån M Home Design, hur husägare och designer samarbetar för att nå fram.

26 ÄT MER NATURLIGT OCH MÅ BÄTTRE

Ät mer naturligt och må bättre! Det är lättare än du tror och roligare än du anar. Kostrådgivaren Ulrika Davidsson tipsar om hur du väljer naturliga och bra råvaror för en hållbar livsstil.

28 BLOCKHUS FÖR ENKEL MONTERING

Att bygga hus av fabriksfärdiga träelement blir alltmer populärt. Bland annat är världens högsta träbyggnad - det 85 meter höga Mjöstornet i Norge - byggd av prefabricerade träelement, om än i storformat. Men det är framför allt vanligt med blockelement när man bygger mindre hus och stugor.

52 DÄMPA LJUDNIVÅN MED AKUSTIKPANELER

Hemmens sociala ytor blir allt större, men på köpet skjuter ljudnivån i höjden. Därför har akustikpaneler också blivit vanligare och uppskattas även som inredningsdetalj. Produktchefen Anna Wretholm på Lundbergs berättar gärna om akustikpanelens stora möjligheter.

14

Fyra starka stilar för ditt nya kök

54 BO KLIMATSMART I EN MASSIVTRÄVILLA

Allt fler vänder blicken mot hållbart boende, och en trend som växer sig allt starkare är användningen av massivträ för husbyggnation.

44 VÄLJ RÄTT DÖRRAR TILL GLASPARTIET

Allt större öppningsbara glaspartier blir allt vanligare i våra hus: För att ta till vara på en vacker utsikt och för att binda ihop inne med ute, uterum eller terrass. Rätt dörrlösning är ett nyckelval för ett lyckat glasparti. Här berättar Niklas Svensson hos N A Altanglas om tre olika varianter.

48 SÅ GÖR DU TRÄDÄCKET SNYGGT IGEN

Många är de trädäck i vårt land som behöver en uppräschning ungefär just nu: Efter vintern och innan utemöblerna kommer ut. Pia af Klinteberg hos JAPE berättar hur du själv i två steg enkelt och effektivt får bort all påväxt och tvättar rent och snyggt.

109 VILLANYTTS "BYGG & FIXA"-DEL

Värdefull kunskap och kloka råd för ett smartare villaliv.

128 VÄLJ RÄTT TAKPAPP FÖR DIN TILLBYGGNAD

Dags att byta takpapp? Det är skillnad på takpapp som tätskikt under tegelpannor och den papp som ska fungera som ett riktigt tak. Villanytt lät Fredrik Valkvist på Midskogs takstolar förklara skillnaden.

110

Fixa väggarna själv med smidig dekorplatta

BYT KÖKSLUCKOR – få nytt kök till låg kostnad

Nya köksluckor kan förändra husets viktigaste rum till en funktionell dröm – där det är dina behov som styr. Att se sina befintliga köksstommar som ett oskrivet blad med oändliga möjligheter är lika smart som ekonomiskt och hållbart.

Text: Cecilia Bäcklund

En köksrenovering innebär ofta ett pärlband av beslut kring material, färger, handtag och funktionalitet. Ett sätt att minska beslutsbördan liksom belastningen på utgiftskontot och miljön är att återanvända de befintliga köksstommarna och välja nya luckor.

– Om man vill ha ett designat, personligt eller platsbyggt kök är det ett bra sätt, du kan bestämma själv på millimetern. Helheten blir ändå relativt prisvärd, säger Henrik Haij, medgrundare av Picky Living, som är specialiserade på att förändra kök av olika märken.

Han menar att vi lagt så mycket tid och pengar på våra kök de senaste 10–15 åren att det idag inte krävs några större strukturella förändringar. Fokus kan i stället ligga på luckorna.

– Många kök är både välgjorda och så bra designade att man inte behöver göra om lika mycket som förr, då det var vanligt med konstiga planlösningar och låga bänkskivor.

SE TILL BEHOVEN

Henrik Haij är själv i full färd med att välja luckor till sitt eget kök. De egna önskemålen och hur man använder köket är det som spelar störst roll, menar han.

– Jag valde att montera stommarna och sedan placera alla saker på rätt plats – utan luckor. Så under några veckor lever vi med öppna skåp för att se hur luckorna sedan kan anpassas så bra som möjligt efter våra behov.

ANVÄND OUTNYTTJAT UTRYMME

Trots fasta mått på massproducerade stommar så går det att göra individuella anpassningar. Exempelvis så finns det ofta outnyttjat utrymme ovanför skåp som kan användas när en lucka förlängs hela vägen upp till taket.

– Fundera på vad som går att förbättra. Om man optimerar så mycket som möjligt blir det både snyggare och mer unikt. Det handlar i slutändan om att nyttja sitt kök bättre, säger Henrik Haij.

Hur ska man tänka för att inte tröttna på sitt kök?

– Vi har olika tycke och smak. Jag gillar färg. I mitt kök blir det en mörk eklucka till bänkskåpen och dovt grågröna luckor i nyansen "green mud" till väggskåpen, som kompletteras med en lucka av aluminiumram och glas eller metallnät, för att det ska sticka ut lite.

LITA PÅ DIN SMAK

Att oroa sig för svängande trender eller en framtida försäljning är onödigt, menar Henrik Haij.

– Jag har aldrig hört att en kund ångrat sig efter att ha valt ett mer färgglatt alternativ. Gillar du något så finns det alltid andra som känner likadant.

"Om man vill ha ett designat, personligt eller platsbyggt kök är det ett bra sätt, du kan bestämma själv på millimetern. Helheten blir ändå relativt prisvärd"

FYRA STARKA STILAR FÖR DITT NYA KÖK

Är du på gång att skaffa nytt kök och funderar över hur du vill ha det? Här berättar Nicklas Hägg hos danska köksleverantören HTH om fyra starka stilar just nu: Handtagsfritt, nordiskt och minimalistiskt kök samt New Yorker-köket. Vilken av dem gillar du bäst?

Text: Tobias Christoffersson

Nej, du behöver givetvis inte slaviskt följa en särskild stil eller underordna dig ett fast koncept när du skapar ditt eget nya drömkök – men det är ju alltid trevlig med lite inspiration, eller hur?

HANDTAGSFRITT OCH MINIMALISTISKT

Först ut: Det handtagsfria köket.

– Med handtagsfritt menas ett kök med integrerade handtag i lådor och luckor: Rena och släta ytor och en strömlinjeformad frontpanel. Vill du mjuka upp det ”cleana”, så kombinera med öppna hyllor, som skapar en mysig och personlig atmosfär, säger Nicklas Hägg.

Så kallad Soft-push-teknik i kökslådorna passar utmärkt ihop med handtagsfritt: Med ett litet tryck glider lådorna ut ljudlöst. Ett annat alternativ är ha handtagsspår infrästa i luckorna eller greppspår i skåpet.

Handtagsfritt låter sig förstås också väl kombineras med minimalistisk stil.

– Släta ytor som utstrålar lugn och enkelhet är kännetecknande för den klassiska danska design som vi på HTH står för, och som passar väldigt bra in många svenska hem. Med minimalistisk design i grunden kan du ta ut svängarna mer med färg och personliga inredningsdetaljer.

"Släta ytor som utstrålar lugn och enkelhet är kännetecknande för den klassiska danska design som vi på HTH står för, och som passar väldigt bra in många svenska hem"

NORDEN ELLER NEW YORK

Enkla linjer, lugna färger och naturmaterial kännetecknar den nordiska stilen.

– Ek i ljus färg är ett naturligt val, men tänk på att du inte behöver gå all-in på trä i ditt nordiska kök. Testa att blanda material: Släta, lackade ytor med mer organiska av trä och sten, kontrastera de ljusa färgerna med mörka detaljer, till exempel en bordsskiva, en hylla eller armatur, säger Nicklas.

New Yorker-stilen, slutligen, är lika med industriell stil: Råa material som betong, järn, stål och kakelplattor.

– Tänk på att blanda matta, blanka och grova ytor för att göra det mer levande. Luckor och lådor i koksgrått eller svart laminat eller svart ekfanér passar här, liksom en bänkskiva i rostfritt stål eller grå corestone. Nakna glödlampor, öppet hyllsystem med metallram och synliga köksredskap är detaljer som förstärker känslan.

HTH har ett brett utbud av helhetslösningar för nya kök och badrum med tillverkning på danska Jylland.

– Vi levererar som kunden vill ha det: Vi kan vara med hela vägen från första idé och göra allt arbete, men vi kan också leverera platta paket färdiga för egen montering. 50 procent av vårt sortiment är Svanen-märkt idag, om ett par år ska det vara 100.

5%
rabatt på hus i
3D-verktyget.

NYHET! RITA DITT HUS I
3D-VERKTYGET PÅ BASECO.SE

Låt kreativiteten flöda.

Planera ditt kommande byggprojekt med Basecos blocksystem. Med vårt 3D-verktyg kan du anpassa huset efter dina egna önskemål. Från storlek till stil. Du kan se huset ta form, begära offert och ladda ner bygglovsritningar utan kostnad direkt i verktyget. Just nu kan du få 5 % rabatt på hela köpet när du ritat ett hus och begär offert på baseco.se/rita-hus. Ange **MITTHUS5** i meddelandefältet. Gäller beställningar som läggs innan 1 maj 2024.

baseco.se

VANLIGARE ANLITA EXPERT FÖR INREDNING

Många husägare tar numera hjälp av en inredningsdesigner när det är dags att ta ett helhetsgrepp om hemmet, vid renovering eller nybyggnation. Villanytt frågar Malin Axelson, på inredningsbyrån M Home Design, hur husägare och designer samarbetar för att nå fram.

Text: Tom Swales

Vid totalrenoveringar och nybyggnationer öppnar sig möjligheten att ge hela hemmet en ny enhetlig känsla. Det handlar om valet av färger, strukturer, stil, material, föremål, former och proportioner. Även balansen mellan ljus och skugga, mjukt och hårt, kallt och varmt. Malin på M Home Design

berättar:

– Tidigt i processen samtalar vi om vilka behov och önskemål som husägarna vill att hemmet ska uppfylla. Inte på ett ytligt plan, utan betydligt djupare, och jag ställer ofta personliga frågor på sin spets. Först då vet du om önskemålen kommer inifrån dig själv, eller om det är yttre påverkan av kortsiktiga trender. Hemmets sammanhållande inredning och själ är ju en investering som ska kunna bestå och älskas länge, och kännas som en del av husets själ.

Malin råder villaägare att välja en anpassningsbar inredningsdesigner som kan förverkliga alla stilar, utan behov av att sätta sin egen stil på kundernas hem.

UNDVIK FÄLLORNA

Husägare, som utan vana inreder hela hemmet själv, hamnar lätt i fällor.

– Ja, det kan leda till felaktiga inköp, onödiga kostnader och att man missar att ta vara på befintliga fördelar och föremål som har bra potential. Risken är också att rum inreds som enskilda individer, utan koppling till övriga hemmet eller husbyggnaden. Alla hus har ju en karaktär på utsidan, och om den identiteten även kan kännas på insidan så blir helheten äkta, genuin och hållbar. Man bör alltså tolka huset och använda dess karaktär på rätt sätt.

Därför möter jag alltid huset på plats, för att känna av husets personlighet, förklarar Malin Axelsson på M Home Design.

Även om huset är gammalt så kan noggrant valda element plockas upp, och reflekteras i ett modernt hem.

– I de flesta hus finns unika förutsättningar, som en ovan kan uppleva som begränsningar och hinder. Men jag lyfter hellre det unika, och använder det för att göra hemmet personligt och speciellt.

"Jag lyfter hellre det unika, och använder det för att göra hemmet personligt och speciellt"

BRETT ANSVAR UPPSKATTAS

Som husägare är det värdefullt att anlita en inredningsdesigner som kan ta hela ansvaret.

– Ja. För husägarna är det oerhört underlättande att jag kan ansvara för inköpen, transporterna och beställningarna av varorna och tjänster. Och att presentera ett moodboard av provbitar för golv, klinker, kakel, köksluckor, mattor, textilier, tapeter, färger och annat.

Renoveringsresan: BYGGDE STÅTLIG VILLA AV LILLA SKÄRGÅRDSSTUGAN

Vad gör man när tomtläget är perfekt men det gamla lilla huset inte uppfyller drömmen? Många funderar över rimligheten i att renovera upp en enklare byggnad till en riktig drömvilla. Arkitekt- och projektbyrån Bostein & John tipsade oss om "Villa Sörgårdsvägen", vars omvandling de ansvarade för. Ett fint exempel på hur arkitekter har sett och använt potentialen.

Text: Redaktionen, Villanytt

skärgårdsidyllen på Öckerö slingrar en grusgata fram till Ingvar och Sarah Ivarssons nyrenoverade hus. Det är idag en pampig villa med naturfärgad sibirisk lärk, grå bandtäckt plåt och gråa fönster. När man kör in på tomten så välkomnas man av en vacker rondell. Men under många år var det här bara ett litet oansenligt hus, dolt bakom sly och träd. Ingvar som är fiskare och bosatt sedan 1987 på Öckerö, hade promenerat förbi många gånger och fattat tycke för läget.

– Tomten är stor, ligger lite upphöjt och väldigt fritt. Den ligger gött, säger Ingvar och ler.

Första gången som Ingvar visade platsen för sin fru, Sarah, så hade hon aldrig sett huset.

– Men även jag blev helt såld direkt och såg potentialen. Jag trivdes visserligen bra i vårt förra hus men kände att det skulle vara roligt att göra något tillsammans, berättar Sarah.

Senare fick de veta att drömtomten skulle säljas, och efter en tuff budgivning blev fastigheten deras. Renoveringsresan startade då i maj 2021. Sarah fortsätter:

– Då tog vi direkt kontakt med John på Projekt- och Arkitektbyrå Bostein & John. John hade hjälpt oss vid en tidigare renovering, och vi har stort förtroende för honom.

"Vi kom med en pappersskiss till byrån. Där hjälpte arkitekten Bo oss att göra det till verklighet. Han var så lyhörd för våra önskemål, som drömmen om en väldigt öppen planlösning och fri sikt genom hemmet i nästan alla riktningar"

NY PLANLÖSNING OCH FASAD

Det blev en omfattande renovering. Bland annat ritade Bostein & John en helt ny planlösning och en ny fasad, med utbyggnader och nya frontespiser. Sarah:

– Vi kom med en pappersskiss till byrån. Där hjälpte arkitekten Bo oss att göra det till verklighet. Han var så lyhörd för våra önskemål, som drömmen om en väldigt öppen planlösning och fri sikt genom hemmet i nästan alla riktningar. Bo fick oss att välja en bättre plats för köket, än vi tänkt från början.

Trappan från det gamla huset har bevarats. Taket går nu upp tillnocken, vilket blev möjligt efter att vinden revs ut. Den förr så täta växtligheten röjdes och fälldes av Ingvar och Sarah.

UNDERHÅLLSFRI PANEL

Till fasaden valde de naturfärgad sibirisk lärkpanel, som är underhållsfri och grånar vackert med tiden. Sarah:

– I början föreställde jag mig ett vitt skärgårdshus. Men att behöva måla regelbundet eller välja vit komposit kändes inte bra.

– John, på Bostein & John, på hjälpte oss få tag i lärken. Vi är jättenöjda över valet, avslutar Ingvar.

"Jag blev helt såld direkt och såg potentialen. Jag trivdes visserligen bra i vårt förra hus men kände att det skulle vara roligt att göra något tillsammans"

ÄT MER NATURLIGT OCH MÅ BÄTTRE

Ät mer naturligt och må bättre! Det är lättare än du tror och roligare än du anar. Kostrådgivaren Ulrika Davidsson tipsar om hur du väljer naturliga och bra råvaror för en hållbar livsstil.

Text: Tobias Christoffersson

Ulrika Davidsson är en av Sveriges populäraste och mest erfarna kostrådgivare och matinspiratörer. Genom sina onlinekurser och som författare till ett fyrtiotal kokböcker har hon hjälpt tusentals människor hitta en bättre kosthållning, en sundare livsstil och framför allt: En större matglädje. Här ger Ulrika några råd och tips till Villanyttas läsare på hur du kan må bättre genom att välja, laga och äta mer naturlig mat.

NATURELL YOGHURT OCH GÄRNA ÄGG

– Med naturlig mat menar jag bra råvaror som är så lite bearbetade och påverkade som möjligt, till skillnad från alla processade och industritillverkade livsmedelsprodukter och halvfabrikat som finns idag. För att välja rätt krävs ofta bara lite sunt förnuft, och att laga mat själv från grunden behöver inte alls ta mycket tid i vardagen, berättar Ulrika.

Låt oss börja där många av oss börjar dagen: Med frukosten.
– När du handlar, titta på innehållsdeklarationen och fråga dig själv: Hur produceras den här varan egentligen? Ju fler tillsatser, desto mindre naturligt. Gör din egen müsli eller granola med gryn, nötter, bär och torkad frukt. Välj naturell yoghurt med sin naturliga fetthalt på 3-10 procent istället för drick-yoghurt och fettsnål yoghurt, som båda är processade och oftast har socker och aromämnen tillsatta.

En av Ulrikas favoritfrukostråvaror är ägg.

– Ägg är verkligen en helt naturlig produkt, som innehåller mycket protein, bra fetter och många vitaminer. Ägg stannar längre i magen och påverkar inte blodsockret, ett jättebra alternativ till mackor inte minst för barn och tonåringar. Knäck ett ägg eller två och gör omelett, ägggröra, kokt eller stekt ägg.

"Ägg stannar längre i magen och påverkar inte blodsockret, ett jättebra alternativ till mackor inte minst för barn och tonåringar"

VÅGA MER OCH FLER GRÖNSAKER

Ulrika Davidsson arbetar mycket med lågkolhydratrecept, där en viktig del är att ersätta pasta, vitt ris och potatis med mer grönsaker av olika slag. Här är hennes utmaning till dig:

– Våga lite mer vid grönsaksdisken! Våga prova grönsaker du inte känner så väl: Fänkål, brysselkål, grönkål till exempel – idag finns ju tusentals recept bara en googling bort. Våga prova att laga fler rätter med de grönsaker du gillar. Blomkål till exempel kan du göra så mycket mer med än att koka, exempelvis blomkålsmos eller wok. Squash, aubergine och morötter kan du göra "pasta" av med en spirulizer, grönsakssvarv eller potatisskalare, det blir jättegott!

För dig som vill ha strukturerad matinspiration erbjuder Ulrika Davidsson en mängd olika onlinekurser med kostscheman, recept och inköpslistor på hemsidan ulrikadavidsson.se

Pokébowl med lax

– 2 portioner

Ingredienser

1 litet blomkålshuvud rivet eller mixat
½ dl hackad koriander
Saft från ½ lime
Salt och svartpeppar
¼ strimlad isbergssallad
1 dl frysta sojaböner
50 g sockerärtor
¼ mango
1 morot
1 strimlad salladslök
Lite ärtskott
200 g Salmalax
1 msk rostade sesamfrön

Chilimajonnäs

2 msk majonnäs
2 msk crème fraîche
2 tsk srirashasås
Lite rivet vitlök
Salt och svartpeppar

Tillbehör:

Algsallad från delikatessen, picklad rödlök.
Servera med chilimajonnäs.

Gör så här:

Riv blomkålen på ett rivjärn eller mixa i en matberedare till ett ris. Lägg i en skål och blanda ner koriander, limesaft, salt och peppar. Koka sojaböner någon minut i lättsaltat vatten. Blanda ihop ingredienserna till chilimajonnäsen. Lägg strimlad sallad i botten på 2 djupa skålar. Fördela riset över. Skiva sockerärtor och skär mango i bitar. Skala och hyvla moroten med en potatisskalare. Lägg på alla grönsaker. Skiva laxen tunt och fördela i skålarna. Strö på salt, peppar och sesamfrön. Toppa med lite algsallad och picklad rödlök.

BLOCKHUS FÖR ENKEL MONTERING

Att bygga hus av fabriksfärdiga träelement blir alltmer populärt. Bland annat är världens högsta träbyggnad - det 85 meter höga Mjöstornet i Norge - byggd av prefabricerade träelement, om än i storformat. Men det är framför allt vanligt med blockelement när man bygger mindre hus och stugor.

Text: Malin Hefvelin

André Andersson, säljare på Baseco i Sorsele ser definitivt en växande trend kring att bygga hus och stugor med färdiga block.
 – Det finns en rad fördelar med blocksystemet. Det går snabbt att bygga upp med färdiga partier från fabriker jämfört med att till exempel bygga från grunden och regla på plats.

Han menar att det är betydligt enklare att bygga med block och det innebär också att arbetskostnaderna - som ofta är en stor del av den totala kostnaden för att bygga hus - minskar. Det blir också en hög kvalitet på slutresultatet med de prefabricerade blocken. Samtidigt får du ett rejält hus som står stadigt redan under byggtiden, försäkrar André.

– Monteringsanvisningar medföljer så många av våra kunder monterar block själva. Är man lite kunnig och är några som hjälps åt att resa blocken så går det utmärkt att göra det själv. Hos oss kan man dessutom få block och foder grundmålad och mellanstrukna i ett antal olika färger, så man behöver bara lägga slutliga strykningen efter att bygget är klart.

BLOCK MER FLEXIBLA ÄN MÅNGA ANDRA BYGGTEKNIKER

Ytterligare en fördel med blockhus är att de är mer flexibla än till exempel knuttimrade stugor, menar André.

– Eftersom innerväggarna inte sitter fast i ytterväggarna har man större valmöjlighet att placera dem som man vill, något man gör lätt med vårt nya 3D-verktyg där kunder kan rita sina egna hus. Med block får man också en stående ytterpanel jämfört med till exempel knuttimrade hus där panelen av naturliga skäl är liggande - men det är ju mer en smaksak!

Det finns också en hållbarhetsaspekt i det hela. Studier visar att prefabricering ofta har ett lägre koldioxidutsläpp än traditionellt byggande, bland annat i form av minskat spill på arbetsplatsen. Fuktskador kan också minska med prefabricering då tillverkningen sker i fabriker. Det medför också en förbättring i arbetsmiljön med stabil temperatur, bra luft, ljus som är konstant och en ergonomisk lätnad för medarbetarna.

FÄRDIGA FÖR MONTAGE

Basecos hantverksmässigt tillverkade block kommer i färdiga element om 120 cm och består av sammanfogade regler med en stående ytterpanel redan färdigmonterad. Reglarnas dimension varierar lite beroende på hur stort huset ska vara - ju större hus desto tjockare regler. Öppningarna för fönster och dörrar är redan klara. När elementen väl är sammanfogade till ett hus så är det bara att stoppa in fönster och dörrar, isolera och sätta på en inomhuspanel.

Reglarna till Basecos block tillverkas av senvuxen fura från Norrland. Där växer träden långsamt, vilket gör att kvistar och årsringar blir tätare och virket blir mer formstabil än ett mer snabbväxande träd. För att möta den ökade efterfrågan har Baseco gjort ytterligare investeringar i fabriken, bland annat med en spikportal som ska effektivisera produktionen.

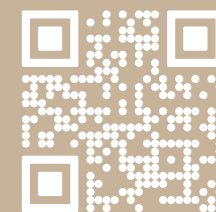
– Därmed kommer vi att kunna öka produktionen men med bibehållen kvalitet och prisnivå!

REN BAKGLÄDJE.

En inomhusmiljö kan enkelt byta skepnad med en ny sittmöbel, som både är en fröjd för ögat och samtidigt skön och avkopplande att sitta i. Vi har gjort möbler i 30 år och hos oss finns det enbart handgjorda soffor och fåtöljer i svensk design av hög kvalitet. Som dessutom är otroligt bekväma.

Varmt välkomna hem till oss. Vi har garanterat något som passar.

goingeathome.se

ATHome
by Göinge

Dämpa ljudnivån MED TRENDIGA AKUSTIKPANELER

Hemmens sociala ytor blir allt större, men på köpet skjuter ljudnivån i höjden. Därför har akustikpaneler också blivit vanligare och uppskattas även som inredningsdetalj. Produktchefen Anna Wretholm på interiörföretaget Lundbergs berättar gärna om akustikpanelens stora möjligheter.

Text: Eva Rydinger

Många hem har en öppen planlösning, där större, sociala umgängesytor ökar ljudnivån och efterklangen. Det menar Anna Wretholm på Lundbergs och fortsätter:
– Trender och intressen för betong, glas och stenmaterial ökar också, men man märker att det har sina utmaningar att leva i den miljön. Därför har behovet blivit större av att få in material som dämpar ljudet och akustikpaneler är en bra lösning.

INTE BARA LUDDÄMPANDE

Akustikpaneler kan sättas på väggar och tak men många väljer också att fästa panelerna på andra ytor som en köksö eller som sänggavel.

– Akustikpanelerna är också en fin inredningsdetalj. Vi skandinaver har en förkärlek för trä och naturmaterial, och här får du in ett klassiskt, tidlöst utseende med trä tillsammans med funktionen från akustiken. Det finns även paneler för våtrum som spa, tvättstuga, bastu och duschrum. I dessa utrymmen är det oftast mycket hårda material och många gillar att få in ett mjukare klimat här med ett dämpat ljud.

"Vi skandinaver har en förkärlek för trä och naturmaterial, och här får du in ett klassiskt, tidlöst utseende med trä tillsammans med funktionen från akustiken"

VÄLJ AKUSTIKPANEL MED RÄTT TJOCKLEK

Det är lätt att gå i fällan att titta sig blind på prispildern när man väljer bland de akustikpaneler som finns på marknaden. Filtens densitet och tjocklek spelar nämligen en stor roll i ljudupplevelsen, berättar Anna. Och inredningen ska hålla över tid så kvaliteten på materialet är också viktigt. Att överväga är också valmöjligheter när det kommer till träslag, ribbredder och färg på akustikfilten.

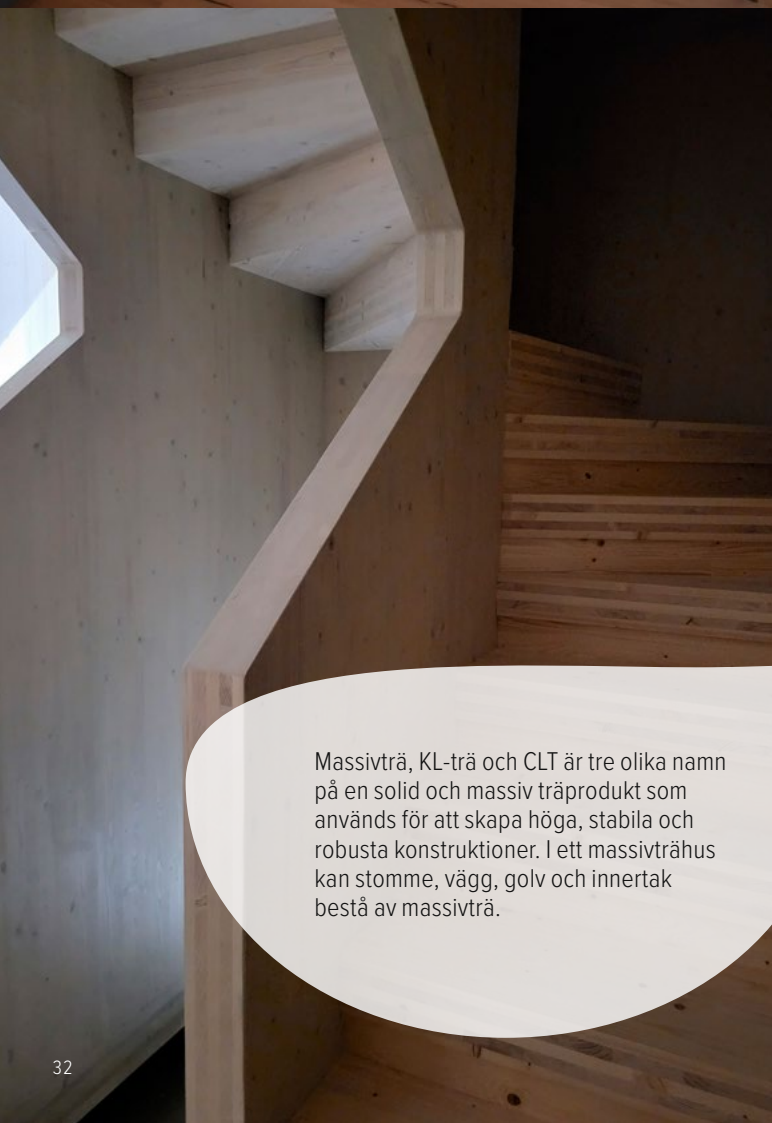
– Hittills har det mest funnits svart akustikfiltmaterial med smala träribbor. Det som är nytt nu är att det finns nya bakgrundsfärger på akustikfilten vilket gör att det passar ännu fler hem och miljöer. Det kan också vara bra att fundera kring om det krävs en specialbeställd höjd på panelen.

VAR KREATIV – TÄNK UTANFÖR BOXEN

Anna Wretholm tycker att man gott kan vara lite kreativ och tänka utanför boxen när det kommer till användningsområdet för akustikpaneler.

– Varför inte låta materialet löpa hela vägen upp längs väggen och fortsätta upp i taket? Det är också spännande att täcka både vägg och dörr i samma material. Ett annat knep är att montera panelerna horisontellt vilket ytterligare förändrar rums känslan och skapar nya illusioner. Och varför inte använda spillmaterialet till att göra en förvaringsbox eller ett matchande sängbord? Alla produkter med akustikdämpande egenskaper påverkar inomhusmiljön till det bättre, avslutar Anna Wretholm.

Massivträ, KL-trä och CLT är tre olika namn på en solid och massiv träprodukt som används för att skapa höga, stabila och robusta konstruktioner. I ett massivträhus kan stomme, vägg, golv och innertak bestå av massivträ.

Det är en växande efterfrågan på massivträvillor i Sverige. Populära program som Husdrömmar har väckt intresset för energisnålt och klimatsmart bostadsbyggande med förnyelsebart material i allmänhet, och kanske korslimmat trä i synnerhet.

– Ett vanligt missförstånd är tron att KL-trä, eller korslimmat trä, är dyrt och endast passar för stora, exklusiva villor. Men så är inte fallet. Byggkonstruktionen med KL-trä är lika lämplig för mer traditionella 1,5-planshus med sadeltak. Endast fantasin sätter gränser för dess användning, förklarar Lars Nielsen, vd för Massivträvillan.

SNABBT PÅ PLATS

KL-trä är enkelt förklarat en massiv träskiva av hyvlade brädor som limmas ihop, med vartannat skikt korslagt för ökad formstabilitet. Fördelarna inkluderar flera aspekter som hållfasthet, bärkraft och stabilitet.

– De olika skikten bildar robusta träelement. Dessa block används sedan som den bärande konstruktionen i tak, väggar och bjälklag. Träelementen som utgör stommen lyfts sedan på plats med hjälp av en kranbil, säger Lars.

– Vi lägger stor vikt vid den grundliga arbetsprocessen och ägnar tid åt noggrann projektering. Stommen till våra hus tillverkas i fabrik, där de kapar ut utrymmen för exempelvis dörrar, fönster och eldosor i förväg. Detta gör det enkelt för elektrikern att utföra sitt arbete med kabeldragningar när huset är på plats. Även om denna metod kan kräva mer tid för projektering, leder den till en snabbare byggprocess. En traditionell villa uppförs på en dag, berättar Natalie Rångeby, träbyggnadsingenjör på Massivträvillan.

BÄTTRE INOMHUSMILJÖ

Att bygga en massivträvilla har även positiva hållbarhetsaspekter för inomhusmiljön. Tekniskt sätt handlar det om att undvika att bo i en miljö som liknar en plastpåse, man mår bra av att leva i ett rum med trä helt enkelt. Massivträets förmåga att lagra värme skapar också ett hälsosamt, behagligt och jämnt inomhusklimat. Dessutom leder detta till en lägre uppvärmningskostnad.

– En del är oroliga för att en massivträvilla kan ge känslan av att bo i en fjällstuga. Men du behöver inte ha träet synligt överallt, du kan exempelvis sätta gipsskivor ovanpå träkonstruktionen. Träet kan också målas såklart, säger Linn Nielsen, vice vd för Massivträvillan.

MASSIVTRÄ ÖPPNAR FÖR KREATIVA LÖSNINGAR

En annan fördel med massivträ är flexibiliteten, då materialet går att utnyttja till max.

– Med KL-trä kan du göra mycket med karaktären på huset utan att använda andra material. Du kan till exempel skapa stora fönsteröppningar, utan att sätta in en stålbalk.

Linn berättar också att det finns en bred kompetens inom företaget som gör att de kan anpassa och hjälpa kunden genom hela byggprocessen.

– Vi har all kunskap inhouse och har gedigen erfarenhet inom byggsektorn sedan 2010. Vår expertis sträcker sig inte bara till projektering, ritning och konstruktion utan inkluderar nu även själva byggandet av massivträvillor. Detta innebär ett nära samarbete mellan oss och kunden genom hela processen, avslutar Natalie.

M HOME DESIGN

förverkligar

Ditt drömhjem

Inredningsdesigner Malin Axelsson

Tillsammans från idé till verklighet

Vi hjälper dig att handplocka hemmets färger, ytstrukturer, stil, material, föremål, former, belysning, textilier, tapeter, golv och att ta vara på unika och befintliga förutsättningar.

mhomedesign.se

FOREVER LJUNG

När du väljer ekologiska hudvårdsprodukter bidrar du till en hållbar värld – samtidigt som din hud mår bättre på ett sundare sätt. Erika Bjuhr hos Ljung of Lapland berättar mer om fördelarna med ekologisk hudvård och om de speciella egenskaperna hos arktiskt ljungextrakt.

Text: Tobias Christoffersson

Först: Vad innebär ekologisk hudvård? En grundläggande definition av en ekologisk hudvårdsprodukt är att den inte innehåller några kemikalier eller syntetiska ämnen, som till exempel silikonoljor och mineraloljor, och heller inga petrokemiskt baserade ingredienser som paraffinolja. Istället består den av råvaror från växtriket som är odlade utan kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel.

FRI FRÅN "SMÖRJBEROENDET"

När du väljer ekologiska hudvårdsprodukter bidrar du alltså till att minska såväl användningen som den ackumulerade mängden av gifter och kemikalier – och till minskade koldioxidutsläpp och klimatpåverkan. Men vad gör ekologiska produkter för skillnad för din hy?

– Ekologiska hudvårdsprodukter tillför huden näring, vitaminer och antioxidanter. De ger bra balans till huden och stör inte den naturliga fettproduktionen och funktionen. När huden blir återfettad och återfuktad med naturliga ämnen klarar den sig bättre själv. När du går över till ekologiskt kommer du efter ett tag att märka att du inte behöver smörja in dig lika mycket och ofta. Du blir fri från "smörjberoendet" kan man säga, berättar Erika Bjuhr.

Hon slår fast att med bra ekologisk hudvård behövs inte en uppsjö olika produkter för det dagliga behovet: En för rengöring, en för återfuktning och en för skydd i form av ansiktisolja eller ansiktskrème räcker gott.

"Ekologiska hudvårdsprodukter tillför huden näring, vitaminer och antioxidanter. De ger bra balans till huden och stör inte den naturliga fettproduktionen och funktionen"

LJUNGEXTRAKT SKYDDAR OCH BEVARAR

Många svenskar som intresserar sig för ekologisk hudvård hittar produkterna på webbshopen ljungoflapland.se, och blir intresserade av den småskaliga tillverkningen i lappländska Sorsele. En specialitet är produkter som innehåller extrakt från ljungblommor skördade vid polcirkeln.

– Ljungextrakt har lugnande och anti-inflammatorisk verkan på känslig hud, och passar därför extra bra i hudvård för vårt kalla och torra klimat.

Forskning har visat att arktiskt ljung även har en hämmande effekt på elastasenzymet som bryter ner hudens elastiska fibrer.

– Istället bidrar ursolsyran som finns i ljung till att förbättra hudens elasticitet, vilket gör ljungextrakt idealiskt för anti-age-produkter.

Forever ljung?

– Nja, du kan aldrig föryngras din hud och få den evigt ung, men du kan fördröja åldrandeprocessen genom att välja rätt sorts ekologiska hudvårdsprodukter!

SÅ VÄLJER DU RÄTT DÖRRAR TILL GLASPARTIET

Allt större öppningsbara glasparter blir allt vanligare i våra hus. För att ta till vara på en vacker utsikt och för att binda ihop inne med ute, uterum eller terrass. Rätt dörrlösning är ett nyckelval för ett lyckat glasparti. Här berättar Niklas Svensson hos NA Altanglas om tre olika varianter.

Text: Tobias Christoffersson

Stora härliga glaspartier ut mot trädgården eller terrassen är mycket omtyckt. Känslan av att binda ihop ute och inne förstärks ytterligare om glaspartiet dessutom är öppningsbart. För dig som funderar på att installera ett större glasparti är det en god idé att tänka efter noggrant vilken dörrlösning som passar dig och ditt hus bäst.

INBYGGT OCH NEDSÄNKT

– De tre vanligaste typerna är en klassisk skjutdörr, en vikdörr eller ett skjutparti med panoramadesign. En klassisk skjutdörr kan öppnas från höger, vänster eller från mitten med två pardörrar som möts. Två val som gör en skjutdörr extra snygg är att välja en modell med inbyggda ramar i vägg och golv. Och att göra trösklarna nedsänkta för en barriärfri övergång, säger Niklas Svensson, på Altanglas i Bromölla som levererar skräddarsydda glaspartier.

Ett skjutparti med panoramadesign fungerar på samma sätt som en klassisk skjutdörr, men är exklusivare med elegantare design.

– Vi tillverkar våra glas- och dörrlösningar med moduler från tyska Schüco. Fördelen med deras panoramaskjutpartier är de slimmade aluminiumprofilerna, med ramar som döljs i väggar och golv. De stora glasytorna ger en fantastisk rymd, och inget som hindrar sikten. Dörrarna kan även fås som hörnlösning, så att du kan öppna upp en hel gavel om du vill.

UPPHÄV GRÄNSEN MELLAN INNE OCH UTE

Med en vikdörr kan du öppna upp en hel vägg genom att vika den åt sidan och helt upphäva gränsen mellan inne och ute.

– När vikdörren är helt öppnad så blir dess partier samlade i ett litet paket på in- eller utsidan av fasaden. Men det är smart att integrera en gångdörr i vikkväggar. För då slipper man öppna vikkväggen för varje gång man bara ska passera in eller ut, tipsar Niklas.

Många husägare önskar måttbeställda och skräddarsydda lösningar med millimeterpassning, vilket NA Altanglas är specialiserade på.

"Ett råd till dig som bygger nytt: Planera glaspartilösningen redan i ritningsstadiet så att den kommer med i bygglovsansökan"

– Ett råd till dig som bygger nytt: Planera glaspartilösningen redan i ritningsstadiet så att den kommer med i bygglovsansökan. Vi tipsar gärna om alla möjligheter, i våra showroom i Bromölla och Malmö.

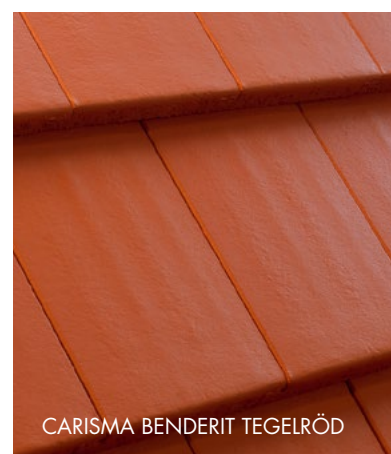
PALEMA BRILLIANT SKIFFER

EXKLUSIV CANDOR MELLANGRÅ

SNYGGT, TRYGGT TAK

Passform, slitstyrka och frostbeständighet är självklara egenskaper hos våra produkter. Låt både hjärta och hjärna vara med och styra, och valet blir rätt!

CARISMA BENDERIT TEGELRÖD

HITTA DIN FÄRG
OCH FORM I VÅRT
STORA UTBUD AV
TAKPANNOR PÅ
BENDERS.SE

www.benders.se

Det naturliga valet

SÅ ENKELT GÖR DU TRÄDÄCKET SNYGGT IGEN

Många är de trädäck i vårt land som behöver en uppfräschning ungefär just nu: Efter vintern och innan utemöblerna kommer ut. Pia af Klinteberg hos JAPE berättar hur du själv i två steg enkelt och effektivt får bort all påväxt och tvättar rent och snyggt.

Text: Tobias Christoffersson Bild: Jape

Det är nu, när vårsolens strålar börjar värma igen, som vi liksom återupptäcker vår trädgård och våra uteplatser igen efter vintern. Härligt är det, men... inte alla återseenden är alltigenom kära. Just som du ska sätta fram utemöblerna inser du: Trädäcket ser ju faktiskt inte så trevligt ut, längre. Kanske var det några år sedan det fick lite kärlek? Näväl, det är lätt fixat!

VIKTIGT FÅ BORT ALL PÅVÄXT

Att göra ett smutsigt trädäck med påväxt av alg eller lav rent och snyggt igen behöver varken bli ett stort eller särskilt komplicerat projekt.

– Tvärtom är det ett jobb du lätt kan göra själv, utan att behöva anlita hantverkare eller lägga ner en förfärlig massa tid. Vi rekommenderar en tvåstegsmetod där du först behandlar din trall med ett medel som dödar all påväxt, och sedan tvättar rent med ett annat medel, berättar Pia af Klinteberg, vd för JAPE som gör underhållsprodukter för många olika utomhus- och inomhusmiljöer.

JAPE:s eget medel mot påväxt Grön-Fri är marknadsledande och fungerar på alla utomhusytor, målat såväl som obehandlat: Trä, puts, sten, tegel, betong, plåt, plast med mera.

– Skulle du bara använda ett rengöringsmedel på ditt trädäck så kan det till en början se ut som att påväxten försvinner, men ofta finns sporer kvar i träet och snart är problemen tillbaka igen. Ett medel som Grön-Fri dödar verkligen all påväxt och förebygger dessutom ny.

"Vi rekommenderar en tvåstegsmetod där du först behandlar din trall med ett medel som dödar all påväxt, och sedan tvättar rent med ett annat medel"

VÄDER OCH VIND ELLER TVÄTT

Hur går det då till? Applicera på träytan med pensel eller lågtrycksspruta för jämn täckning. Det måste vara frostfritt och helst inget regn de första tolv timmarna.

– Har du sedan tälmod kan du låta väder och vind tvätta rent under ett års tid eller två – det är vanligt vid behandling av tak. Men jag gissar att du kanske vill ha ditt trädäck snyggt lite snabbare än så! Applicera då dagen efter – eller senare – rengöringsmedlet, gärna förstås vårt EDO Trä-Rent, på samma sätt och låt verka några minuter. Borsta sedan ytan i trädets fiberriktning, med trallborste eller, om ytan är hårt smutsad, stållborste. Skölj av med vatten – klart! säger Pia.

Fortsätter du att ta hand om ditt trädäck med regelbundet underhåll så här, så kommer du att ha glädje av det i många år framöver.

SKUGGA OCH STIL TILL DIN UTEPLATS

En terrassmarkis ger inte bara effektivt solskydd när du själv vill ha det, utan även en stilfull och trivsamt inramning till din uteplats. Jan Gyllsten hos Emarkis berättar om tre olika lösningar och vad du ska tänka på inför ett köp.

Text: Tobias Christoffersson

Sol när du vill, skugga när du önskar. Vackert och ombonat med en duk i färger och stil som passar ditt hus och din altan, eller öppet upp mot vår- eller sommarhimlen. Terrassmarkisen är en väl beprövad metod för solskydd och en pålitlig vän för många, många villaägare i vårt land. Funderar du på att skaffa en själv? Då finns det några saker du ska tänka på.

TRE SORTERS TERRASSMARKISER

Det finns tre huvudtyper av terrassmarkiser att välja bland: Markis med vinkeljusterande vikarmar, kassetmarkiser och pergolamarkiser.

– Markis med vinkeljusterande vikarmar är den traditionella modellen: Du kan fälla ut den precis så mycket som du vill och välja var du får skugga. Kassetmarkis innebär att markisen förvaras i en kasset när den inte används, vilket ger extra skydd mot väder och vind, särskilt bra i utsatta lägen, berättar Jan Gyllsten hos Emarkis, webbhandel för olika typer av utvändiga och invändiga solskydd.

Pergolamarkisen, en nyare modell som snabbt blivit populär, är monterad på en ställning mot väggen eller helt fristående på altanen. Den kan dras in och ut efter behov, ungefär som en horisontell zip screen.

"Du kan även lägga till sidomarkiser och i praktiken få ett helt flexibelt uterum med justerbara tak och väggar"

– Du kan även lägga till sidomarkiser och i praktiken få ett helt flexibelt uterum med justerbara tak och väggar. Vår pergolamarkis Otto har en aluminiumkonstruktion med system för vattenavrinning integrerat i benen, och kan alltså fungera som både regn- och solskydd.

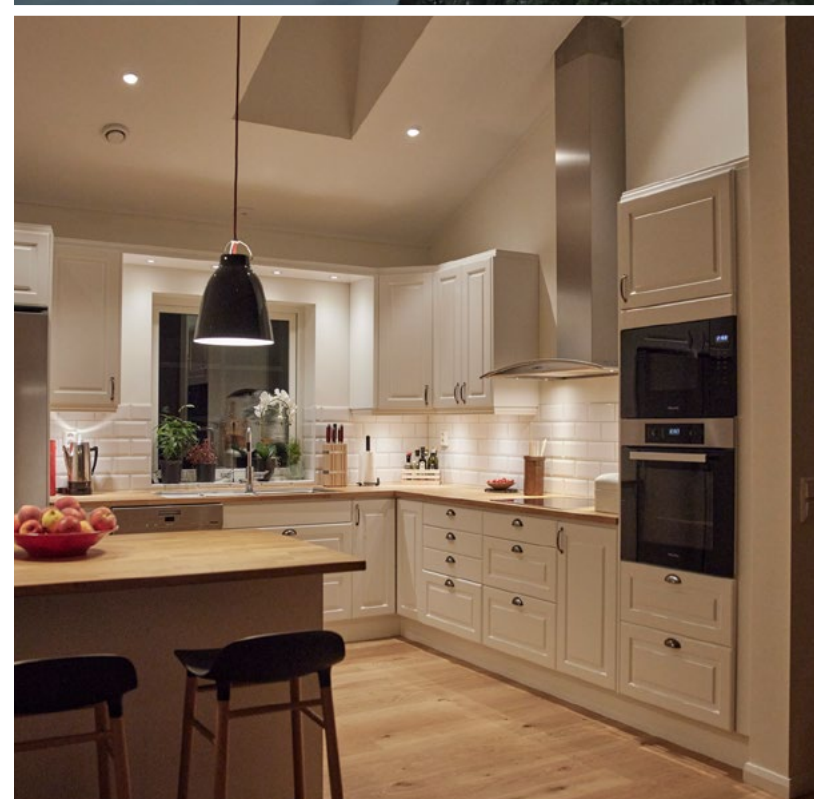
SKRÄDDARSY MED KVALITET

För dig som ska köpa terrassmarkis har Jan Gyllsten två övergripande råd: Kompromissa inte och välj kvalitet. En bra markis kan sitta uppe i trettio år.

– Du kan få din markis gjord exakt på centimetern för att passa perfekt hos dig. Som alltid så kostar kvalitet lite mer: för terrassmarkiser är markisdukens spänning en bra parameter. Ju mer spänd duken är, desto bättre vattenavrinning, men också desto kraftigare fjädrar och gedignare konstruktion.

Ett sista råd: Betala inte för mycket.

– Priserna på markiser varierar ganska mycket i olika delar av landet och på nätet. Därför är det en god idé att jämföra priser och inte rabatter. Vi kapar mellanled och kan hålla lägre priser, du får markisen levererad direkt hem och kan i de flesta fall montera den på egen hand om ni är två. Det finns också stora kvalitetskillnader, så var noga med att jämföra äpplen med äpplen, som det heter, och inte med päron.

Vägen till

MITT LIVSVERK

Jag ville ha ett fritidshus vid havet. Ett inbjudande hem som ger mig ny energi och känns välkomnande för familj och andra gäster. Med Villa Frösö känner jag verkligen att jag har förverkligat en dröm och skapat mitt livsverk. För att lyckas fanns Trivselhus tryggt vid min sida.

En gemensam resa som idag innebär att jag har ett hus som lever upp till mina behov och drömmar.

Följ Susannes väg till sitt livsverk på trivselhus.se/hemma-froso

TRIVSELHUS

VACCINEXPERTEN: DÄRFÖR BEHÖVER DU VACCIN MOT TBE

Allt fler blir smittade av TBE, en farlig och obotlig sjukdom som sprids genom fästingbett, där det enda som skyddar är vaccin. Peter Gutniak, verksamhetschef för Vaccin.nu, ger svar på sju vanliga frågor om vaccin och TBE.

Text: Eva Rydinger

VARFÖR SKA JAG VACCINERA MIG MOT TBE?

– TBE är en underskattad och farlig sjukdom, som dessutom är obotlig. De som får den och överlever, får ofta livsförändrade konsekvenser.

ÄR DET VANLIGT ATT BLI SMITTAD MED TBE?

– Ny forskning visar att TBE-smitta är mycket vanligare än man tidigare har trott. Många smittas utan att få en allvarlig infektion, men det är ett lotteri vem som drabbas hårt eller mildt. Vi vaccinerar många människor idag, ändå ökar antalet. Man räknar med en tredubbling av smittfall på tio år.

VARFÖR ÖKAR TBE?

– Klimatförändringar med varmare temperaturer och färre småll-kalla vintrar gynnar fästingens utbredning. En annan orsak kan vara att fler och fler fästingar bär på sjukdomen. Den naturliga evolutionen har också gjort sjukdomen motståndskraftigare mot vaccin, vilket gör ett uppdaterat skydd än viktigare.

HUR SMITTAS MAN AV TBE?

– TBE-smittan överförs direkt vid fästingens första bitt. Viruset bor i fästingens spottkörtel och följer med när fästingen sprutar ut bedövningsmedel före ”måltiden”. Därför är det viktigt att ta bort en krypande fästing innan den biter. Fästingen dras till lukten av koldioxid och letar sig fram till tunn hud som knäveck, nacke, navel och skrev.

VEM SKA VACCINERA SIG?

– Fler än man tror! Du behöver inte vara skogsmulle för att tillhöra gruppen som bör vaccinera sig. Det räcker med att du går genom en park eller trädgård. Fästingar finns överallt där det finns gräs, buskar och växtlighet och de finns i hela landet. När det gäller TBE-smitta så är det viktigast för de som bor söder om Hudiksvall.

HUR FÅR JAG ETT GRUNDSKYDD?

– En tumregel är att den som är 1–49 år och har ett gott allmäntillstånd ska ta tre doser för att uppnå ett treårigt grundskydd. Motsvarande gäller för åldern 50+ att ta fyra doser, samma sak om man är sjuk. Efter grundskyddet ska du fylla på första gången efter tre år, därefter gäller påfyllnad vart femte år. Du behöver inte vara orolig för att överdosera om du inte minns hur många doser du tagit.

VAR KAN JAG VACCINERA MIG MOT TBE?

– Ett råd är att välja vaccinatör medvetet och noggrant, det är trots allt viktigare än valet av frisör. På våra bussar och mottagningar finns alltid experter som ser till dig som individ, din hälsa och immunförsvar som en helhet. De kan göra en individuell riskbedömning och ge dig rekommendationer kring andra sjukdomar och vacciner.

HUR TAR MAN BORT EN FÄSTING?

– Ta en helt vanlig pincett och fäst den runt huden och ryck rakt upp. På så sätt klämmer du inte på fästingens huvud, ben eller mage, men det är viktigt att få med sig allt. Att smeta in med smör eller olja tjänar inget syfte. Då även millimeterstora fästingar kan smitta är det dock allra viktigast att vara vaccinerad.

Dags att skaffa LADDBOX? 5 tips:

Elbilsägare och fastighetsägare som ska välja laddboxar och installatörer, upptäcker snabbt att utbudet är enormt. Med kloka expertråd blir valet både lättare och "rättare". Därför ber vi proffset Kalle, på Elektriker Blomqvist i Vårgårda, om fem tips.

Text tom swales

Välj en installatör som inte är bunden till ett enstaka laddbox-märke

– Ja. Olika modeller och märken på laddstationer har olika funktioner, design och prisnivåer. Om du, som husägare, har förtroende för en el- och installationsfirma vill du ju inte bli låst till att bara få välja ett laddbox-märke. Därför är det alltid uppskattat att vi erbjuder flera märken och modeller, och kan hjälpa elbils- eller husägaren att välja, säger Kalle.

Tänk på laddboxens framtida samspel med solceller och villabatterier

– Om man funderar på att köpa, eller redan har, solceller och batteri för lagring av elen så är det bra om man väljer en laddstation som kan samarbeta smidigt med de andra enheterna. Exempelvis möjligheten att hantera laddboxen i samma app som husets solceller, batteri och tillhörande funktioner för att kunna maximera användningen av egen solel. Det är ett skäl till att många anlitar oss på Elektriker Blomqvist eftersom vi jobbar med alla enheter - laddstationer, solceller, batterier och växelriktare.

Tveksam till om husets kablar och säkringar har tillräcklig kapacitet?

– Många småhus har huvudsäkringar på bara 16 ampere. Det gör att billaddning står för en stor belastning och då kan huvudsäkringarna lösa ut eller så kan ett krent elsystem i huset bli överhettat. Men det betyder inte att husets elsystem eller kablar måste bytas. Ofta räcker det med att vi kompletterar med en lastbalansering. Den utjämnar belastningen på husets elsystem och anpassar billaddningen om hemmets andra maskiner samtidigt drar mycket ström. Det är tryggt och fungerar utmärkt när huset har de rätta förutsättningarna för en lastbalansering. Mindre risk för att säkringarna bryter strömmen i huset och mindre risk för att överhettade kablar ska orsaka brand, menar Kalle.

Märken och prisnivåer

– Ingen specifik laddbox kan pekats ut som den bästa, snyggaste eller mest prisvärda. Alla modeller har de grundläggande funktionerna, så det är först när du har något särskilt önskemål som de skiljer sig åt. Många av våra kunder som söker en prisvärd laddbox, men inte behöver extra avancerade möjligheter väljer Zaptec eller Defa. Många laddboxar har i stort sett samma grundläggande funktioner. Att styra laddningen efter elpriset kan de flesta. De som föredrar premiummärken, med avancerade finesser och prisad design väljer exempelvis Charge Amps.

Påverkan på husvärdet?

– Jag upplever att begagnade hus med laddbox tilltalar fler spekulanter, än hus utan laddbox. Utan laddbox så vet ju inte köparna om det ens är möjligt att installera en laddbox till husets elsystem. Det blir allt fler elbilar i samhället och då blir en laddbox också viktig i valet av hus, säger Kalle på Elektriker Blomqvist i Vårgårda.

VÄRDEFULL KUNSKAP OCH KLOKA RÅD FÖR ETT SMARTARE VILLALIV

BYGG & FIXA

Byggnation, trädgård och renovering

Bättre måla slitet panntak än att byta

Rätt solskydd rum för rum

Fixa fläckarna med rätta medlen

FIXA VÄGGARNA SJÄLV MED SMIDIG DEKORPLATTA

Känner du dig less på ditt badrum? Vill du förändra på ett enkelt och prisvärt sätt? Villanytt sökte nya möjligheter och fann en smidig dekorplatta från Trendwall, och fick tips från Håkan Liljekvist.

TEXT KIM TIGERSTEDT

Dekorplattor kan göra din renovering enklare. Du behöver inte riva ner väggarna eller ha hantverkare på plats i veckor. Istället är det här något du faktiskt kan göra själv om du är lite händig.

– Du behöver inga speciella verktyg utan det räcker med en kniv, ett vattenpass och en fogspruta, förklarar Håkan Liljekvist.

Först rengör man väggarna ordentligt och sedan limmas plattorna på den befintliga väggen. Tätskiktet i badrummet behålls intakt och de nya plattorna placeras ovanpå ytskiktet, alltså de befintliga kakelplattorna.

– Det här är på riktigt, det är inga klistermärken utan de här laminerade mineralfiberplattorna är ett megabra alternativ. Du slipper ju dessutom riva ut hela badrummet, säger Håkan på Trendwall.

ENKELT ATT FIXA SJÄLV FÖR EN HELT NY LOOK

Många drar sig för att göra om badrum, tvättstuga eller kök. Det är oftast ett stort jobb som också kostar. Men för att få en helt ny look behöver du alltså inte riva kakel, fuktspärr, gips eller andra väggmaterial. Håkan Liljekvist visar oss exempel på hur dekorplattorna snabbt kan förvandla ett badrum eller en vägg.

– När vi stått på mässor tror många att det är kakelplattor. Många går förbi tills vi förklarar att det är så mycket enklare. Att det ser ut som kakel men att man smidigt kan fixa det själv. Då blir de imponerade över hur smart det faktiskt är.

Plattorna kan till exempel ge ett trist badrum en helt ny fräsch sandfärgad ton eller varför inte en känsla av klippväggar.

"När vi stått på mässor tror många att det är kakelplattor. Många går förbi tills vi förklarar att det är så mycket enklare. Att det ser ut som kakel men att man smidigt kan fixa det själv. Då blir de imponerade över hur smart det faktiskt är"

KLISTRAS UPP MED EN FOAM MEDAN LIMMET TORKAR

Tack vare att plattorna har som foam på baksidan som klistras fast ytan så är det enkelt att fästa plattorna medan limmet torkar. Det gör också att det är mer förlåtande om ytan under är något ojämn.

Vidare berättar Håkan att användningsområdena är många såväl kök som tapetserade väggar och sovrum. Plattorna har förnyat många miljöer som restauranger, hyreshus och konferensrum.

– Låt ditt gamla badrum vara, du behöver bara byta ut till ett nytt ytskikt, säger Håkan Liljekvist på Trendwall.

LÅT PROFFSEN TA HAND OM DINA TRÄD

Mår trädet dåligt? Det är inte alltid det syns men det finns vissa tecken att vara uppmärksam på. Villanytt fick goda råd av arboristen Erik Lundberg som driver Arborister.se, med hemmabas i Värmdö-området.

TEXT EVA RYDINGER

Långa, täta grenar med hävstångseffekt, ytligt rotfäste, skadedjur och röta. Det finns flera tecken på träden att vara lite uppmärksam på, som står där vackert på tomten. Olika angrepp över tid kan till slut ta ut sin rätt och försvaga både stam och krona. Ofta syns det utanpå att ett träd mår dåligt, men inte alltid. Trädet kan förmultna och dö inifrån och till slut ge vika.

– Om man känner sig orolig, om trädet har långa grenar som sträcker sig över lekplatser, trottoarer och vägar, då är det bra att ta kontakt med arborist som får göra en bedömning. Ibland är jag ute för att kolla om man kan sätta upp en gunga i en gren. Även om de är grova, kan det finnas svagheter för att det är lämpligt, berättar Erik Lundberg.

FÖRÄNDRINGAR KAN SIGNALERA ATT TRÄDET MÅR DÅLIGT

Så hur vet man att det är hög tid att höra av sig till arborist?

– Ett riktmärke är att det har skett snabba förändringar i trädkronan och tydliga varningstecken är mycket döda grenar i toppen av trädet. Är det däremot döda grenar längre ner kan det betyda att de inte har fått tillräckligt med ljus. En spricka i en grenklyka kan också betyda att något inte stämmer, men det behöver inte vara någon fara. Det man ska leta efter är dels sprickor och, eller barkinväxt i klykan, då kan det vara en svag punkt.

"Ett riktmärke är att det har skett snabba förändringar i trädkronan och tydliga varningstecken är mycket döda grenar i toppen av trädet"

GRANBARKBORRAR OCH EKSTYLTMAL

Vilka sjukdomar eller annat kan ett träd drabbas av? Den vanligaste skadeinsekten är granbarkborren, berättar Erik. Att granen drabbats av denna kan man i första hand se på att granen blivit tunn och stripig. Därefter blir barren bruna och granen dör. Ekstyltmalen har också blivit vanligare sedan klimatet blivit varmare, dessa kan visa sig på ekträden. Malen äter upp klorofyllet i bladet och drabbas trädet hårt under flera år i rad kan de inte samla energi lika bra.

– Ta inte ner en sådan ek i första taget. Många tror att de är sjuka, men det är bara malen som varit där. De kan repa sig året därpå igen.

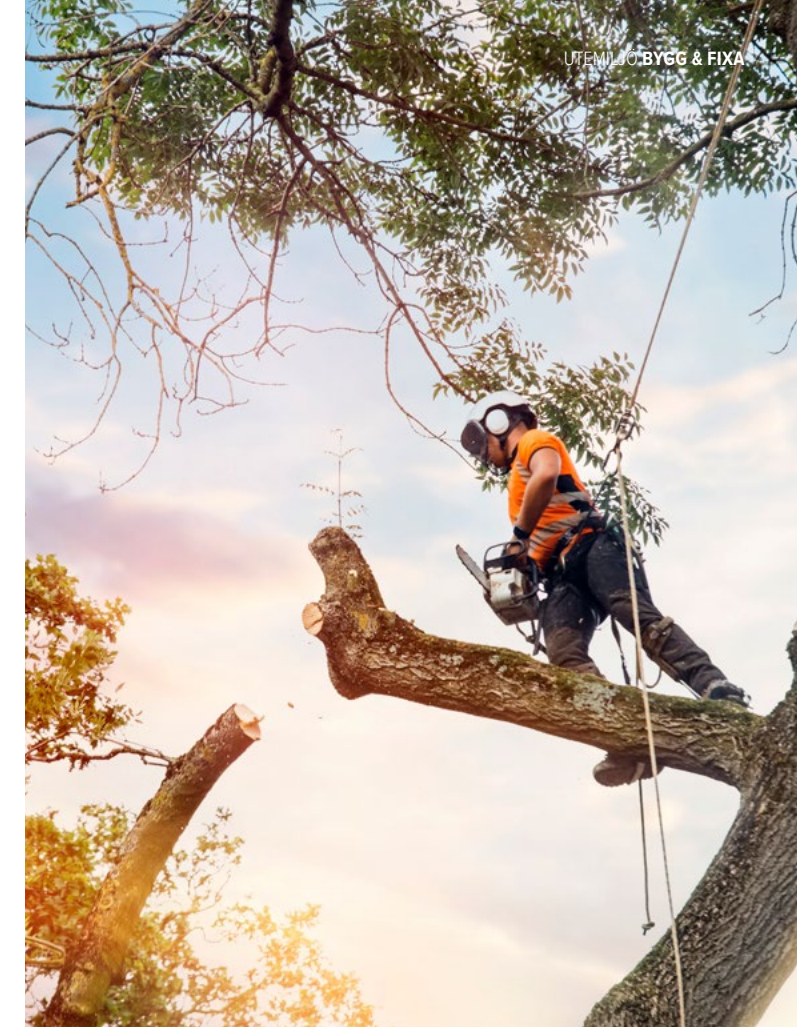
ANLITA EN CERTIFIERAD FIRMA

På frågan vad man ska tänka på när man anlitar en trädgårdare svarar Erik att det viktigaste av allt är att företaget har rätt utbildning och försäkringar.

– Att anlita någon svart kan i värsta fall, om en allvarlig skada inträffar, göra att man räknas som arbetsgivare och har rehabiliteringsansvar. Personen måste också ha rätt utbildning för det som ska utföras. Drabbas en utbildad person av en skada, gäller inte försäkringen även om man har den. Det finns flera arboristcertifieringar, vi är själva ETW-certifierade och ISA-certifierade, vilket är kopplat till de internationella och svenska förbunden.

Erik avslutar med att avråda från att själv ta fram motorsågen:

– Det är stora krafter som sätts i rörelse, så tänk dig för innan, både en och två gånger så du inte tar dig vatten över huvudet.

Fiskbensparkett – en klassiker med lyxkänsla

Få trägolv är så välkomnande och eleganta som just mönsterlagda parkettgolv. Den mest klassiska läggningen är troligen fiskbensparkett, som signalerar att man valt ett riktigt hantverk. Marko Svalina, golvläggare på Lumar Parkett i Örebro, förklarar varför mönstrade parkettgolv är så populära.

TEXT TOM SWALES

Fiskbensparkett ställer särskilda krav på golvläggarens hantverksskicklighet, och därför upplevs golven som exklusiva. Och redan i antikens egyptiska och romerska palats förekom fiskbensparkett. Marko, på Lumar Parkett, framhåller även praktiska och funktionella fördelar:

– Alla massiva trägolv har ju fördelen att upplevas som varmare än exempelvis klinker, även när golvet inte är uppvärmt. Trä har också en viss mjukhet och en tydlig koppling till natur och tradition. Och jämfört med brädgolv så visar mönstrad parkett att man investerat i lite mer omsorg. Många älskar också att limmad parkett är så tyst att gå på, i jämförelse med flytande trägolv, och i synnerhet jämfört med laminatgolv.

Marko nämner att många som väljer parkettgolv vill investera i något långlivat. Eftersom golvet kan slipas i framtiden, om det blir slitet, så lägger många gärna en extra slant på snygg mönsterläggning.

– Vi slipar ibland golv som redan slipats ett par gånger tidigare, för flera decennier sedan.

SYNA SLITSKIKTET OCH FUKTHALTEN

Enligt flera mäklare är fina parkettgolv något som ökar värdet för bostäder. Golvet består av sammanfogade stycken, så kallade lameller, som är uppbyggda av flera träskikt varav det översta är hårdast – oftast av ädlare träslag. Men det finns bättre och sämre kvaliteter, varnar Marko:

"De här golven är extremt stabila, men har ändå en viss rörlighet för temperatur- och fuktvariationer under årets alla skiftningar"

– Alla golv på marknaden är inte så kraftiga som våra 16 millimeters, och har inte så tjockt övre skikt att slita på eller att slipa. En del golvfabrikat har dessutom mycket varierad och obalanserad fukthalt. Därför jobbar vi med en särskilt utvald tillverkare, vars material alltid ligger inom nio till elva procents fukthalt, i alla förpackningar.

Den jämna fukthalten gör att glipor inte uppstår när fuktigt trä börjar torka och krympa. Eller att golv som levererats för torrt inte buktar när det får normal fuktighet.

– De här golven är extremt stabila, men har ändå en viss rörlighet för temperatur- och fuktvariationer under årets alla skiftningar.

KAN DESIGNAS PERSONLIGT

Marko på Lumar Parkett framhåller ytterligare skäl till att folk gillar parkettgolv:

– De kan göras så personliga. Vi som är auktoriserade parkettläggare kan skapa just det golvet som kunden har sett på Instagram eller i inredningsmagasin. Med olika mösterläggningar, färgningar och ytbehandlingar som vax, oljor och lacker kan man få ett unikt golv.

Markiser

TERRASSMARKISER • FÖNSTERMARKISER
• ZIP-SCREENS • KORGMARKISER

Vi hjälper till att
skugga Sverige!

UTVÄNDIGA SOLSKYDD • INVÄNDIGA SOLSKYDD

VÄLKOMMEN IN TILL OSS I
MÖLNLYCKE & SKENE

VILL DU VETA MER?
WWW.RINGHEIMS.SE

Alla bänkskivor av granit, nu -10%

Erbjudandet gäller för hela
beställningen

Nero Assoluto granit

Vi tillverkar och installerar bänkskivor av sten.
Kök, badrum och terrass får ett lyft!

Tel. 08 723 16 05 eller 040 301 605
E-post info@granitop.se

granitop

granitop.se